

Nr 118.

Av herr Nilsson i Bästekille m. fl., om utredning och förslag rörande utvidgad tillämpning av åtalseftergift och strafföreläggande.

Det är allmänt känt att rättegångsförfarandet enligt den nya rättegångsbalken medför dryga kostnader både för domstolsväsendet och för de inför domstolarna agerande parterna. Till icke oväsentlig del bero dessa kostnader på att rättegångsförfarandet tar mycken tid i anspråk. Detta är förklarligt och försvarligt i den mån stora och svåra frågor äro föremål för prövning.

För att mildra olägenheterna av ett omständligt förfarande i enkla mål ha också i nya rättegångsbalken upptagits åtskilliga institut, såsom måls avgörande i samband med förberedelse, åtalseftergift och strafföreläggande.

Likväl kunna dessa sistnämnda institut i deras nuvarande utformning icke hindra att rena bagatellförseelser dragas inför domstol. Åtalseftergift, när det gäller vuxna, eller strafföreläggande kan nämligen icke förekomma beträffande sådana förseelser som beivras jämlikt lagrum, där förutom böter jämväl urbota straff ingår i latituden; detta även om uppenbarligen aldrig urbota straff kommer i fråga för den aktuella förseelsen. Ett fåtal mål rörande sådana förseelser kunna nu ge domstolen med alla dess olika befattningshavare liksom åklagare, försvarsadvokater etc. sysselsättning en hel dag. Det synliga resultatet av dessa rättegångar, där skuldfrågan kanske varit fullt klar från början, blir måhända några kronors böter i varje mål. Väger man häremot de kostnader, som det allmänna och även de enskilda fått vidkännas för hela denna omständliga apparat, så måste man finna att det föreligger en anmärkningsvärd disproportion.

Visserligen uttalade processlagberedningen att frågan, huruvida ökad användning av strafföreläggande kunde vara påkallad, syntes böra övervägas först i samband med reformer inom specialstraffrättens område. De ovan relaterade erfarenheterna från domstolarna kunna dock redan nu motivera en undersökning av möjligheterna att något vidga tillämpningsområdet för åtalseftergift och strafföreläggande. En sådan vidgning synes utan olägenhet kunna genomföras åtminstone beträffande de fall där fråga ej är om tillämpning av strafflag och där, även om urbota straff upptages i latituden, sådant uppenbarligen icke kan ifrågakomma.

Om dessa frågor utredas, synes undersökningen även böra omfatta möjligheterna att höja maximum för det dagsbotsantal, som strafföreläggande

kan avse. För närvarande kan strafföreläggande icke ges personer under 18 år, vilka enligt processlagberedningens motiv icke anses förstå innebörden av strafföreläggande. Därest icke starkare skäl kunna åberopas för denna regel, synes den böra omprövas i detta sammanhang. Vidare torde böra undersökas möjligheterna att få till stånd ett snabbare förfarande vid strafföreläggande.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag rörande utvidgad tillämpning av åtalseftergift och strafföreläggande i syfte att nedbringa antalet bagattelmål vid domstolarna.

Stockholm den 20 januari 1950.

Jöns Nilsson

i Bästekille.

Eric Nilsson

i Svalöv.

Jean Braconier.
